

fenntarthato@civilizacio.hu

December 1.: 1930-ban W. K. Kellog bevezette a 3x8 órás helyett a 4x6 órás munkaidőt michigani gabonapehely gyárában. (Ez most nem reklám!) Így több embernek adott kevesebb fizetéssel kevesebb munkát. A kísérlet óriási sikert hozott, a kevesebb pénz ellenére a több szabadidő miatt a munkások és családjaik sokkal boldogabbnak érezték magukat. A gyár termelékenysége is nőtt, a rövidebb munkaidőben jobb kedvvel dolgoztak. Ennek ellenére a cég igazgatósága nem rokonszenvezett Kellog munkásbarát vezetési filozófiájával, és egy évtized múltán, a II. világháború kitörésekor megragadták az alkalmat, és visszaállították a 3x8 órás munkabeosztást. A munkások azonban nem felejtették el a boldogabb „kevesebb pénz, de több idő” korszakot, 1946-ban újra kiharcolták a 4x6 órás munkarendet, és a fenyegetések, elbocsátások, lejárató kampányok ellenére közel négy évtizedig, 1984-ig megtudták őrizni ezt a vívmányt.

December 3.: 1997-ben megkötötték a Nemzetközi Aknabetiltás Egyezményt (Magyarország az első napon aláírta). Béke Nobel-díjat kapott az egyezmény kiharcolásáért az 1991-ben indult Nemzetközi Aknabetiltás Kampány (www.icbl.org), amelyben 75 országból több mint ezer civil szervezet vesz részt (Kelet-Európából elsőként a Bocs Alapítvány csatlakozott, 1995-ben).

December 9.: 1980-ban először osztották ki az ún. Alternatív Nobel-díjat. A Right Livelihood Award („a helyes életvitel díja”, www.rightlivelihood.se) kb. negyedmillió dolláros összeggel jár. A világ legsúlyosabb problémái, köztük a környezeti válság ellen legsikeresebben küzdő személyek vagy szervezetek kaphatják meg. A Nobel-díj kiosztása előtti napon adják át Stockholmban.

A 2002-es díjazottak: Jeunesse Kamenge központ, Burundi. Keresztény ifjúsági szociális projektek polgárháborús áldozatoknak, 1991 óta. – Kvinna Till Kvinna alapítvány, svéd nők a balkáni háború áldozataiért, 1993 óta. – Martín Almada emberjogi aktivista (Paraguay), a Juan Baptista Alberdi Intézet a Közösségi Képzésért és Fejlődésért alapítója, akit orvosi munkája során a diktatúra mint „intellektuális terroristát” üldözött, s miután feleségét megölték, 1977-ben menekülnie kellett az országból. – Martin Green, a Sydney egyetem napelem-szakértője, két évtizede intézetet hozott létre, és nagy eredményeket ért el a tiszta energia kutatásban.

December 19.: 1895-ben engedélyezte a vallás- és közoktatási miniszter, hogy nők is tanulhassanak a magyar egyetemek orvosi, bölcsész, gyógyszerész tanfolyamain.

December 20.: 1971-ben megalakult Franciaországban az „Orvosok határok nélkül” nemzetközi mozgalom (www.msf.org), amely 1999-ben Béke Nobel-díjat kapott.

December 22.: 1988-ban megölték Chico Mendez szakszervezeti vezetőt (az ökológia mártírjaként emlegetik), aki az indiánokkal együtt a braziliai őserdő-rezervátumokért küzdött.

December 29.: A biodiverzitás védelmének világnapja. A biodiverzitás, ami az élővilág sokféleségét jelenti, sajnos gyorsan csökken: becslések szerint naponta kb. 140 állat- és növényfaj pusztul ki – pedig a biológiai sokféleség teszi lehetővé a természetes kiválogatódás útján a megváltozott környezethez való alkalmazkodást, az evolúciót, ami egyben az élő rendszerek viszonylagos stabilitását is eredményezi.

* * *

Január 4.: 1980-ban szörmecsempészek Kenyában meggyilkolták Joy Adamsont, az afrikai macskaféle nagyragadozók kutatóját és védelmük megszervezőjét.

Január 8.: 1867-ben született Emily Greene Balch amerikai tanárnő, szociológus († 1961. jan. 9.). Béke Nobel-díjat kapott 1946-ban, mert létrehozta a Nemzetközi Nőszövetséget a Békéért és a Szabadságért, hágai békekonferenciákat szervezett, küzdött a női egyenjogúságért. IFOR tag volt.

(Az IFOR a Kiengesztelődés Nemzetközi Szövetsége, egy kb. nyolcvan éves, világméretű vallásos békemozgalom. Minden világvallásból vesznek részt benne erőszakmentes csoportok. Nem tévesztendő össze a balkáni NATO-csapatokkal, melyeknek a nevét IFOR-ról hamarosan SFOR-ra változtatták nemzetközi tiltakozásunk miatt.)

Január 13.: 1691-ben halt meg George Fox (szül. 1624. júl.), a Kvékerek néven ismert Barátok Társasága (Society of Friends) történelmi békeegyház alapítója Angliában. Négyeszer vetették börtönbe, összesen több mint tíz évre. www.quaker.org

A kvékerek szervezték az első békemozgalmat a napóleoni háborúk végén (1815), ami érthető, hiszen negyedszázad alatt kétféle ember halt meg Napóleon háborúiban. Nagy szerepük volt a rabszolgaság megszüntetésében. A tizenkilencedik század elején bevezetett hadkötelezettségre válaszként kitalálták az alternatív szolgálatot. Közreműködtek sok béketudományi tanszék létrejöttében. Nem véletlen, hogy Béke Nobel-díjat kaptak 1947-ben.

Január 15.: 1866-ban született Lars Olof Nathan Söderblom svéd evangélikus teológus, püspök († 1931. júl. 12.), a skandináviai ökumenikus mozgalom vezérégyénisége. Béke Nobel-díjat kapott 1930-ban.

1929-ben született Martin Luther King afro-amerikai baptista lelkész. 1968. április 4-én bérgyilkos lőtte le. Küzdött a borszín szerinti megkülönböztetés és a vietnami háború ellen. Születésnapja ma nemzeti ünnep az USA-ban. IFOR-tag volt. Béke Nobel-díjat kapott 1964-ben.

Január 23.: 1945-ben a vajdasági magyar Csurog, Zsabya és Mozsor falvak teljes lakosságát kollektív bűnösség vádjával koncentrációs táborba hurcolták, minden tulajdonukat elvették, katolikus templomaikat lerombolták, még temetőiket is főlásztották.

Január 29.: 1866-ban született Romain Rolland irodalmi Nobel-díjas (1915) író († 1944. dec. 30.). A díj összegét a Vöröskeresztnek adta. Nagyhatású háborúellenes cikkeket írt, és könyveket Gandhi, Beethoven és Tolsztoj életéről. Küzdött a hadkötelezettség ellen.

1988-ban a Fülöp-szigetek püspöki kara drámai hangú pásztorlevelet adott ki az ökológiáról. (Magyarul olvasható a <http://bocs.hu/konyv7.htm> webcímen.)

1996-ban a Ploughshare (Ekevasat a kardokból!) csoportból 4 nő (!) végrehajtotta a Seeds of Hope (A remény magvai) elnevezésű akciót: a biztonsági rendszerből bohócot csinálva bejutottak egy fegyvergyárba (Warton, Anglia), és tönkretettek egy mérgező drága Hawk vadászbombázót, amely Indonézia megrendelésére készült. Miután jól végezték dolgukat, és még mindig nem vették észre őket, maguk hívták fel a biztonságiakat, hogy tartóztassák már le őket, mert tárgyaláson akarták a fegyveripart vádlóból vádlottá tenni. Valóban, a bíróság fölmentette őket, mert bizonyítani tudták, hogy ezekkel a gépekkel civil lakosságot bombáznak. 1997-ben ők kapták az IPB (Nemzetközi Béke Iroda) békédíját.

Január 31.: 1561-ben halt meg Menno Simons (szül. 1496) holland pap. Üldözik róla nevezték el az erőszakmentes keresztények egyik főáramlatát mennonitáknak. www.mcc.org